

REALITATEA
ILUSTRATĂ

SUPLIMENT

Nr. 904 — Anul XVII
13-19 August 1944

CLOPOTUL DE FOC

Un interesant reportaj din Normandia

Sicilia, Salerno și Nettuno, au formulat un nou concept războinic mondial: clopotul de foc. Și acest clopot de foc a fost arma esențială care a sprijinit, din prima zi a invaziei, trupele debarcate pe coasta normandă. Dacă încă din primele timpuri ale bătăliei din Vest, unele sectoare de luptă au ieșit de sub protecția clopotului de foc, în ansamblul ei, operația militară aliată de la bălălia pentru

Caen și până la asediul Cherbourgului, a fost exclusiv determinată de massarea artileriei navale inamice. Clopotul de foc se va mai așeza desigur și asupra altor zone de operațiune, după cum el va mai avea să spună din nou cuvântul pe ocazii coaste, puțin mai târziu. Pâniile lăsate de exploziile obuzelor de la calibrul uriaș de 40,6 cm, până la a celui mai mic tun de 7

ordul d-strugătoarelor și a torpiloanelor, au marcat întreaga zonă a luptelor, alături de uriașul număr al pânturilor de bombe.

Cei care s'au aflat vreodată sub clopotul de foc al artileriei navale, — cea mai precisă și puternică dintre artilerii — știu ce înseamnă aceasta.

Între flota și artileria de coastă

Paralel se pune încă o întrebare: cine este superior, flota sau artileria de coastă?

Această întrebare nu a căpătat un răspuns clar, deoarece în regiunile de debarcare din Italia, fie că nu se găseau baterii de coastă puternice, fie că acolo unde se găseau au fost predate fără rezistență. Chestiunea trebuie privită sub aspectul ei nou, produs de ajutorul pe care aviația poate să le acorde uneia din părți. — flota sau bateriile de coastă. În războiul trecut, experiența a arătat — sau lipsa de experiență a părții să arate? — că bateria de coastă e superioară bateriei plutitoare. Întrebarea nu putea fi so-

lutionată decât printr-o debarcare în Vest, și încă atunci — cum s'a arătat — trebuie ținut seamă și de componența aeriană avută în vedere la construirea bateriei. Dar problema nu a fost încă nici azi definitiv rezolvată, cu toate că flota anglo-americană, cu sprijinul aviației și a trupelor de uscat, a reușit să atace și să scoată din serviciu, bateriile de coastă aflate în teren larg descoperit. Astfel, flota a adus clopotul de foc în față foarte aproape de mare și apoi până la 20-30 Km, în interior,

Bateriile din Cherbourg au dovedit o extraordinară putere de rezistență, împiedicând majoritatea până la ultimul foc, încercările de apropiere al inamicului. Au oferit astfel, aceeași apărare ca și bateriile din Dardanele în războiul trecut. Alături de Cherbourg, cât și în Dardanele, nu a fost vorba de baterii așezate pe suprafețe de coastă larg deschise și deci foarte vulnerabile. Dificultățile problemei apar mai evidente, numai atunci când

(Continuare în pag. 3-a)

ALTA LATURE A SCRISULUI POCIT.

Din când în când, dăm peste o nouă sculare împotriva scrisului pocit din felurile noastre tipărituri. De data aceasta, o sculare de acest soi este a d-lui N. Mihăescu dela ziarul Acțiunea. Domnia sa arată cu dreptate că alunecărilor dela buna rânduială a scrisului nostru nu sunt numai acelea că alergăm după vorbe străine de pus în locul vorbelor românești, ci încă și alta, care e pomenită mai puțin. Domnia sa pomeneste de păcatul pe care-l numește „improprietatea termenilor”.

Ce să fie asta? Iată ce este: Scrii, dar nu pui cuvântul care trebuind pentru a numi o stare de lucruri, ci vorbe care nu se potrivesc cu gândul de pus pe hârtie. Scrii o vorbă, dar nu trebuie să o pui pe aceea, ci alta care să numească mai de-a dreptul ce ai în minte.

Despre aceasta trebuie scris mai amănunțit, fiindcă în adevăr, te izbești destul de des de asemenea alunecare. Ea îngreunăză înțelegera cititorului și-l încurcă. Deci va trebui să stăruim mai mult în această latură.

SCĂPĂRI MINUNATE CU PRILEJUL IMPROȘCĂRIILOR DE SUS

Bucureștenii vor avea multe de povestit despre câte s'au întâmplat cu prilejul improșcărilor din văzduh la începutul lui Aprilie în București. Intre altele însă, merită să fie pomenită o scăpare cu totuși neașteptată a unei bătrâne de 65 de ani, care a fost acoperită de dărâmaturi. Era numai cu cățelul ei și a stat așa sub molozul surpat timp de 48 de ceasuri. A fost scoasă fără să i se fi întâmplat nimic.

A rămas teafără și ea și cățelul. Ba încă, la scoaterea ei dintre surpături, a cerut... o țigară! Del' iată ce-i lipseal!

Oricum, scăparea ei va da mult de vorbit celor din partea locului. Dovadă este că și nouă ne-a povestit aceasta un vecin dela nr. 15. Fără îndoială, va fi mers cu vorba aceasta dela om la om, povestind-o la cât mai mulți a putut. Atunci eu i-am spus: Dar asta nu trebuie mărginită la atâta. E bună le pus pe hârtie. Asta este și ceea ce fac eu acum.

Căți nu vor spune: Eh! când are omul zile!

VREȚI SĂ VĂ CETEAȘCA LUMEA!

Sunt destui oameni de carte care or să spuie și în largul lumii ce e frământă în mintea lor. De aceia dau fuğa la ziar și cetești din condeiul lor gânduri care este bine să între și în alte minți. Il lei și tu la cetit ca să-l vezi ce au de spus și dacă au spus cum trebuie.

De afătea ori însă îți pare rău văzând silințe bune care nu duc la capăt. Mulți scriu cu încălcări, cu fraze întortocheate de nu-i mai înțelegi.

Păcat! Mai cu seamă ziarul trebuie scris limpede și ușor, fiindcă e scris și pentru oamenii fără multă învățătură. Deci luați aminte și scrieți ca să înțeleagă și mintea cea mai neînvațată.

ARCHIM SCRIBAN

A murit ultimul model din Montparnasse

Într-o cămaruță din spatele Academiei de Picură Colorosi din Paris a murit zilele acestea ultimul model profesionist din Montparnasse. Carmen Zenobia Visconti a înflăcărat pe piciori din frumusețea ei, când și-a făcut prima apariție în 1903. Era o adevărată întrecere între artiști pentru a o avea ca model. De pildă marele Rodin s'a servit de ea pentru celebrul grup „Sărutul”. Carmen Visconti a pozat și pentru figurile de bronz care împodobesc Pont Alexandre III din Paris. Carmen aleaga pe vremuri de la un atelier la altul și adesea poza câte 15 ore pe zi. A murit acum în sărăcie și uitare.

O grădină ingrașată cu... zahăr

O pățanie neobișnuită, și foarte neplăcută în vremurile de lipsuri de astăzi, a avut un grădinar din Bavaria care a vrut să și ingrașe artificial grădina. El a luat din magazine un sac de 10 kgr. în care oredea că are potasiu și a împrăștiat tot conținutul. Vă închipuiți d'sperarea gospodinei când și-a dat seama că tot zahărul economisit de ea cu atâta trudă se dusesse pe găria.

Clinica statuilor la Milano

La Milano lucrează cea mai mare „clinică chirurgicală pentru statui” din toată lumea, având a se ocupa în primul rând de statuile Domului din Milano, avariate în cursul bombardamentelor aliate asupra orașului. În afară de zeci de sculptori și sute de pietrari, cioplitori, etc. lucrează aici nenunțate oameni pentru descărcarea blocurilor de marmură care vin de la Lago Maggiore. Majoritatea figurilor avariate dintre cele 6640 pe care le are Domul din Milano datează de pe vremea încoronării lui Napoleon ca rege al Neapolului.

Băutură din benzină de avion

La Washington și în diferite orașe mari din America de Nord s'a descoperit un imens scandal cu afaceri necurate făcute cu băuturile spirtoase. În ultima vreme s'au îmbolnăvit în mod surprinzător numeroase persoane, cu fenomene de otrăvire gravă datorate băuturilor alcoolice obținute în comerțul clandestin. Analizele făcute au stabilit că era vorba de băuturi spirtoase otrăvitoare, produse din benzină de avion.

40 de ani într-o întreprindere

O întreprindere textilă din regiunea Schoenorum și-a sărbătorit de curând trei lucrători cari au împlinit respectiv 40, 30 și 25 de ani de activitate neîntreruptă în această întreprindere. Sărbătorirea s'a făcut într'un cadru prietenesc, cei trei veterani primind daruri și felicitări din partea autorităților și camarazilor.

Se restaurează casa unde s'a născut Goethe

Casa lui Goethe care a fost distrusă acum câteva săptămâni cu prilejul unui atac aerian asupra orașului Frankfurt/Main, va fi restaurată. Din clădire n'au mai rămas decât temelile, cele două pivnițe, treptele către pivnițe și piatra fundamentală cu inscripția „JWG — 17.II.55”. Pe care a așezat-o însuși fiul lui Goethe, conform dorinței tatălui său care a spus ca ea „să rămână acolo până la sfârșitul lumii”. Această piatră va fi din nou fundamentul pe care se va clădi noua casă a lui Goethe, imediat după război, conform planurilor anterioare.

Omul cel mai bine plătit din USA

Ministerul de Finanțe al Statelor Unite a publicat lista anuală a celor mai mari venituri ale cetățenilor americani, din care reiese că în anul fiscal trecut salariul cel mai mare din Statele Unite l-a primit Sidney Fleisher din Hollywood.

Musca deține recordul vitezei

Cele mai rapide animale sunt insectele, și aci recordul îl deține, după cum a constatat un etnolog, munsca. Ia parcurge 25 kilometri pe minut, atingând astfel o viteză teoretică de nu mai puțin de 1500 kilometri pe oră.

O casă din dopuri

Orașul Roth-Kosteletz din munții Adler are o casă foarte ciudată, care în mare parte este construită din dopuri. Pereții clădirii, ridicată între 1925 și 1930, constau în parte din cărămizi, în parte din dopuri, folosindu-se în total un milion de bucăți.

Un nou tratament medical: lipsa de vitamine

Știința germană este preocupată de câlva timp de o problemă nouă, aceea a raporturilor dintre vitamina și bacterii. Bacteriile sunt, ca și omul, consumatoare de bacterii, au nevoie de anumite vitamine pentru a se putea înmulți, și raportul este atât de strâns încât unele reglează viața și existența celorlalte. Dacă de pildă trebuie să se facă din lapte brânză de Olanda, vaca nu trebuie să mănânce un anumit nutreț (silo) deoarece aceasta e prea sărac în vitamina H, la care bacteriile de fermentare nu pot renunța. Cum și bacteriile care provoacă infecțiuni organismelor au nevoie de vitamine pentru a se hrăni și înmulți, a fost ușor să se tragă concluzia că e suficient ca ele să fie lipsite de vitaminele preferate pentru ca boala produsă să cedeze. Experiența a reușit în unele cazuri. Prof. Kuhn a arătat că în acest scop pot fi folosite mai cu seamă sulfonamidele, care distrug vitaminele respective și le înlocuiesc funcțional prin substanțe asemănătoare din punct de vedere chimic, dar neprielnice bacteriilor. Cu aceasta studiul vitaminelor și al infecțiunilor microbiene pășește către orizonturi noi, lapabile să răstoarne întreaga metodă de până acum a apărării contra bolilor.

Zahăr din alge marine

Guvernul spaniol a acordat unei întreprinderi particulare concesiunea exploatarii industriale a algelor marine. În diferite puncte ale coastelor spaniole vor fi înființate culturi de alge, în primul rând „Ulva Latissima” și algele de zahăr. Se intenționează a se scoate din alge zahăr, iod, etil, alcool, materii textile și alte produse.

90 de romane în 21 de ani

Un cercetător al istoriei literaturii franceze a calculat de curând că între anii 1827 și 1848 marele Honoré de Balzac a scris nu mai puțin de 90 romane însumând aproximativ 18.000 pagini. În afară de aceasta Balzac a mai scris nenunțate articole și eseuri pentru ziarele și revistele la care colabora. S'a mai putut constata că romanul „César Bروتteau” a fost scris în timpul neînchipuit de scurt de numai 20 de zile, iar opera „Ursula Mironet” în două luni.

Un arhipelag uitat 200 de ani

Arhipelagul insulelor Solomon din Pacific, intrat astăzi atât de puternic în actualitate datorită evenimentelor de război, a fost complet uitat de 200 de ani de la descoperire. Lucrul pare ciudat, și totuși așa este. Grupul de insule a fost descoperit în 1567 de spaniolul Hendana, dar situarea lor atât de imperfect precizată încât însuși Mandana n'a mai putut regăsi insulele. Abia după 200 de ani, în 1767, insulele au fost redescoperite de englezul Carteret, pentru a fi din nou descoperite la un an după aceea de călătorul francez Bougainville.

A APĂRUT

Cea mai plăcută revistă pentru copii și tineret, care publică bilunar povestiri distractive, fabule, humor, desene și versuri ale cititorilor

ZIARUL COPILOR

O publicație neîntrecută în acest gen care stârnește admirația tuturor acelor care o citesc.

16 PAGINI
25 LEI

CLOPOTUL DE FOC HADRAMAUT

Urmare din pag. 1-a)

Și scama că fortificarea Europei de Vest s'a făcut într'un timp record, în condiții de echipare cu armament extrem de grele, și că aceste fortificații nu trebuiau să așeze porturi izolate, ci că, regiuni de coastă lungi de mai multe sute de km. trebuiau asigurate prin artilerie. Este prima experiență făcută în acest domeniu și ea trebuia făcută. Trebuia făcută în special, cu privire la noua tactică a debarcării, care îngăduie ca armate întregi, înzestrate cu tot materialul lor, să poată fi aduse pe uscat fără porturi de pe uscat, așa cum s'a întâmplat prima oară la Malacca-Singapur.

Fortificații de coastă

Regiunea golfului Senei, nu constituia cea mai puternică zonă de artilerie a coastei franceze. Era relativ recent înarmat. Alte secțiuni vor avea desigur să dea alte răspunsuri întrebării: Flotă sau baterie de coastă?

Dar abstracție făcând de circumstanțele locale ale golfului Senei, trebuie subliniat că lucrarea tehnică a apărării prin artilerie a unei întregi coaste, nu poate conduce la o perfectă siguranță decât dacă există la dispoziție un uriaș număr de tunuri de cele mai variate calibre. Căci, după cum înamicul poate să-și concentreze flota în fața oricărui punct al coastei (dar numai sub protecția propriei sale supremații aeriene și atunci trebuie amintit că supremația aeriană constituie și pentru apărător cel mai simplu mijloc defensiv) și că, în fața acestui punct, poate concentra nu numai 2 sau 3 sute de tunuri, ci o întreagă masă de artilerie din fiecare calibru, obligând astfel apărătorul să facă același lucru, nu numai în fața unui singur punct, ci de-a lungul întregii coaste.

Evident, mai există pentru apărător posibilitatea de a face dinainte fortificații din beton pe care să le echipeze numai în momentul atacului cu artilerie mobilă, ceea ce însă ar împiedica aducerea materialului foarte greu. Dar și aceasta nu este posibilă, decât în mică măsură și a risca să faci dificultăți de transport. Desigur că o atare masă de artilerie tocmai în vremuri de război, era irealizabilă, trebuind să se lucreze în primul rând, cu multă artilerie de captură. Ceence s'a realizat—chiar și așa—este de neînchipuit.

Zone de apărare

Dar apărarea germană a avut în vedere faptul că nu va putea conta pe o respingere pur și simplu din larg a clopotului de foc, și și-a construit văi de apărare escalonate în adâncime, în care să prindă asaltul gigantic al adversarilor. Acestea sunt însă probleme urmând a fi amănunțite mai târziu. Aci este vorba numai de latura artileristică a bătăliei de debarcare.

Armamentul marinei de război

Toată greutatea și întinderea problemei se evidențiază clar numai atunci când poți realiza mental, numărul și calibrul tunurilor pe care, mai mult sau mai puțin, îl „găzduiește” orice vapor de război.

Vasul englez de linie „Prince of Wales” spre pildă, este înarmat cu 10 tunuri de 35,6 cm., 16 de 13,2 cm., 32 de 4 cm. Vasul englez de linie „Nelson” este înarmat cu 9 tunuri de 40,6 cm., 12 de 15 cm., și 6 de 12 cm. Vasul „Repulse”: 8 tunuri de 38 cm., 12 de 15 cm., 8 de 10,2 cm. Vasul american de linie „Mississippi” poartă 12 tunuri de 35,6 cm., și 20 de 12,7 cm.

Dacă ne închipuim că numai aceste vase ar ataca un mic sector de coastă, încă am vedea că pot trage din 37 guri de foc de cel

mai greu calibru rapid, plus încă 60 guri de foc de calibru greu. O asemenea concentrare de foc — aproape 100 guri — nu ar putea fi niciodată alinsă într-o zonă restrânsă a unei fortificații de coastă.

Și acum, câteva exemple de crucișătoare: Crucișătorul greu britanic „London” are 8 tunuri de 20,8 cm., și 8 de 10,2 cm. Iar crucișătorul ușor american „Wichita” poartă 9 tunuri de 23,3 cm. și 8 de 12,7 cm. Distrugătoarele sunt înarmate cu 6—8 tunuri de 12,7 cm. Toate vasele de război sunt utilitate ca cele mai perfecte mijloace de ochire și reglare a tragerii.

Limitele clopotului de foc

Asupra problemei baterii de coastă — flotă și clopotul de foc, din punct de vedere tehnic, nu ar mai fi nimic de adăugat. Cele ce preced au fost totuși necesare, pentru că să se știe și să se înțeleagă întreg efortul luptei a celor care dela 6 luni rezistă în baterii șanturi, ori în gropi de obuz, răgețului deslăntuit al clopotului de foc.

Granița clopotului de foc se află la cea. 30 sau chiar mai puțin km. în interior, în afară de cazul când monitoare cu fundul plat, pot pătrunde în gurile fluviilor, făcând să avanseze astfel și mai mult în interior bătaia lunurilor grele și mărind astfel mult raza clopotului de foc. Totuși, când dimensiunile capului de pod au crescut până într'atât încât să iasă de sub clopotul de foc, atunci artileria flotei poate interveni numai în anumite centre de greutate, pentru că și o masă oricât de puternică de artilerie, trebuie să-și aibă și ea, undeva, granițele ei.

ȚARA NECUNOSCUTĂ

În sudul larg al peninsulei arabe se întinde pe o lungime de vreo 150 km. și pe o lățime de 200 km. fără granițe naturale, acea regiune, care este astăzi denumită politiceste Hadramaut. Granițe precise spre interiorul Arabiei nu sunt stabilite. În vest, Hadramaut se învecinește cu regiunea Aden, în răsărit cu Omanul. Un șes îngust de coastă se întinde între Oceanul Indian și înălțimile de 450—500 m. ce urcă sub formă de trepte. Spre nord urmează un platou, care coboară iară spre interior, în câmpie. Una dintre aceste defileuri adânci formează Wadi Hadramaut, o alta Wadi Serr.

Asupra Hadramautului se cunosc surprinzător de puține lucruri în Europa. Motivul cel mai de seamă îl constituie inversunata ură față de europeni a locuitorilor, numiți hadramani. Pentru prima dată țara a fost cercetată acum o sută de ani, în anul 1843, de germanul Adolf von Wrede. El n'a putut însă explora decât o parte a regiunii, deoarece a fost descoperit de indigeni că e european și n'a putut scăpa de moarte decât printr'o fugă pripită.

Nu a reușit mai bine nici unui alt german, anume Helfritz, acum 12 ani; el a intrat desigur mai adânc în interior, dar a fost constrâns să fugă în orașul Shabua, de către indigenii ostili. A reușit să aducă cu dânsul numeroase fotografii și schițe, pe care le-a publicat.

O asemenea atitudine ostilă față de europeni nu este ceva rar. Să se ci-

tească întâmplările prin care au trecut Sven Hedin sau Filchner în interiorul Asiei. De aceea, cunoștințele noastre asupra Hadramautului sunt încă insuficiente. Cu această limitare să se accepte cele ce urmează.

Chiar datele asupra locuitorilor au oscilat între 120.000 și 350.000. Printre ei se deosebesc trei clase ce diferă categoric una de alta prin obiceiurile de trai. Pe primul plan se află sejiții, o castă preotească, a cărei viază se sprijină pe pretinsa obârșie din profetul Mohamed.

Dacă ne gândim la influența pe care o are religia islamică în Arabia, în imperiul lui Ibn Saud, atunci ne apare limpede de ce și în Hadramaut reprezentanții bisericii au cea mai mare influență. Sub ei se află locuitorii orașelor care constituie între dânsii o oraginzăție asemănătoare unei bresle — și în sfârșit locuitorii interiorului, care trăesc ca beduinii rătăcitori sau ca țărani stabili.

(Continuare în pag. 6-a)

**ACOLO UNDE
CREȘTE
ARBORELE
DE TĂMĂIE**

IN CATACOMBELE PARISULUI

O vizită în faimoasele subterane ale morții

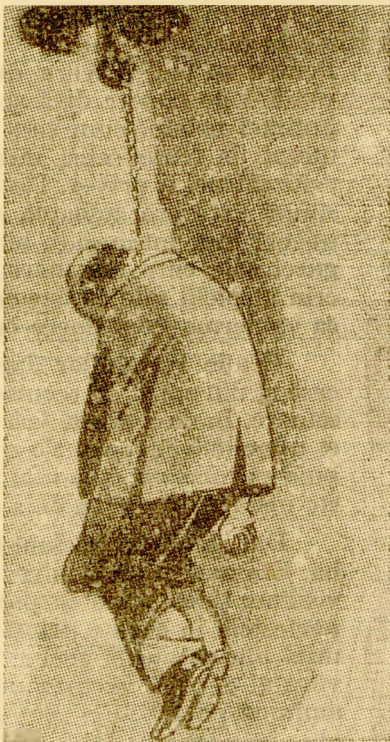
Fermecătorul și înfricoșătorul, sculptorul și mizerul Paris, metropola artei și a spoeții, a ideilor moderne și a burgheziei fără orizonturi, cumără printre miile de lucrări interesante și catacombe. Intrarea pentru public în aceste subterane ale morții se află pe stada Dareau Nr. 92. O stradă cenușie, lipsită de vegetație, o poartă de fier cu emblema Parisului, ce se deschide într'un zid, lată ultimele impresii pe care le reține vizitatorul înainte să treacă din agitația plină de viață și de lumină în imperiul subpământean.

Aceste catacombe, odinioară o carieră de piatră din primele veacuri, cu multe ganguri laterale, au devenit unul dintre cele mai mari cavouri din lume. Un fior de taină înconjoară acest locaș al osemintelor, care — ciudat triumf al contrastului — se află sub cel mai nervos și mai plin de viață dintre toate orașele lumii.

În timp ce coborî aproape 100 de trepte, te deprinzi cu aerul umed și cu întunericul, și detașându-te de imaginerile vii ale zilei de afară, te familiarizezi cu întunecata prezență a morții.

După ce ai străbătut mai multe ganguri, care se lărgesc uneori luând forma unor cupole în pereții cărora zărești straturile colorate de piatră, lumina electrică pierde deodată și rămâi numai cu făcarea pălpăitoare a lămpii ghidului. Razele slabe dănuiesc dealungul primilor pereți construiți din osemintele omenești.

Nu ai însă timp prea mult ca săți

manifesti surpriza: de ambele părți se ridică acum la o înălțime de două ori cât omul și pe o lățime de mai mulți metri mereu alți pereți, toți construiți din același material sinistru: cenușii oseminte omenești. Mai mult de o oră de mers, lumina lămpii se plimbă fantomatic pe asemenea pereți de cranii ce și-arată când crestetul cenușiu și lucios, când fața cu orbite goale, ca simbol al morții. Osemintele de veacuri ale parizienilor, adunate din toate cimitirele,

și-a găsit ultima odihnă aici. Cinci ani a durat strângerea acestei recolte a morții și orânduirea ei în catacombe.

Este aici o doydă cutremurătoare a totalei desertăciuni a vieții, lată, însiruită alături fără alegere, pe cei cari cu sute de ani în urmă își plimba fruntea sub soare, pe cei mândri sau sfioși, pe cei iscușiți sau săraci cu duhul, bogatii și săracii, răsvrătiții de pasiuni și orgoliu... toți se odihnesc aici, străini de urile și iubirile lor, de dorințele și vreile lor.

Moartea marea nivelatoare i-a împăcat pe toți în imperiul egalizator al ei. În ea s'a sfârșit totul, carierele strălucite, existențele modeste, și tot ce părea important e acum cenușă. Ce gânduri și ce planuri a nutrit oare cândva acest straniu cu orbite goale, ce putere dănuia în el, câți au tremurat în fața lui când purta încă podoaba cârnii?

Din totul n'a mai rămas decât oase, vestigii care nu mai vorbesc despre măreția unei vieți de mult apuse. De undeva de departe răsună un huruit înfundat: metrourile aleargă pe deasupra catacombelor, tot sub pământ și el. Atât de strâmt a devenit locul pentru viața agitată a Parisului încât a fost nevoie să se sape în pământ drum pentru circulație.

Metrourile și catacombele stau vecine, unul reprezentând goana vieții șgomotoase, celelalte imperiul de liniște deplină a morții. Contrastul vesnic al orașului, care moare și renaște în fiecare zi,

VÂRSTA DESĂVÂRȘIRII

Deunăzi, o fetiță abia ieșită de pe băncile școlii, îmi spunea: „Aș vrea să fiu interesantă, stranie, te rog să-mi dai un model de rochie cu totul original pentru toată lumea să se întoarcă pe stradă după mine”.

Ei bine draga mea această dorință de a fi originală, stranie de a te deosebi de celelalte femei nu este un semn de inteligență și nici interesantă nu te face, ci trădează o mare măsură de îngâmfare, incertitudine și lipsă de personalitate. Când suntem tinere (sub 20 de ani vreau să spun), suferim puțin cu toatele de această copilărească manie și dacă forma nu e acută se iartă.

Se și cade s'o iertăm pentru că echilibrul, armonia nu se dobândește decât mai târziu, în trezeci și 30 de ani. Într'adevăr, la trezeci de ani, femeia inteligentă nu mai

este dominată de dorința de a fi stranie complicată, altfel decât toate celelalte femei și nu face nimic pentru aceasta.

A învățat să fie naturală, ceea ce nu înseamnă nici lipsă de control și nici neglijență dar e sigură de ea și deci senină. La trezeci de ani femeia a învățat să tacă, să asculte să măgulească la timp orgoliul masculin. De pildă: „el” a descoperit un colțisor romantic undeva afară din oraș? Femeia de trezeci de ani nu-i stinge entuziasmul spunându-i că localul acela îl cunoaște de câțiva ani pentru că a fost cândva acolo într-o societate veselă. Ea lasă această plăcere acelor care au mania de a spune că știu totul și au văzut totul. Iar dacă află că „lui” îi place Călimănești va fi în stare să-l convingă că tocmai acolo n'a mai fost niciodată.

La trezeci de ani femeia inteligentă nu se va mai jena să spună „nu știu”. A descoperit farmecul acestor cuvinte. Și dacă nu știe să mănânce raci nu se face ridiculă nici nu spune că aceste nu-i plac ci mărturisește pur și simplu că n'a mai mâncat și-l lasă lui plăcerea de a o iniția. A învățat să fie tânără fără afectările falsei copile) și „el” care e mai copil decât ea dar nu trebuie s'o știe, e încântat de aceasta, fericit, orgolios.

Fetele tinere devin adesea plictisitoare pentru că se încăpățânează a discuta politică afaceri filozofie, lucruri dificile și masculine. Femeia pretinde că are cunoștințe cu mult mai reduse decât „el” și ascultă cu atenție dând răspunsuri pline de inteligență și bun simț.

Fata tânără crede necesar să ascundă că nu se simte bine și când reușește își pierde buna dispoziție, are nervii încordați pălește și e distrată.

Femeia știe că e necesar să se domine dar dacă o doare capul spune imediat. Ea evită astfel o sumedenie de neplăceri, de interpretări greșite și-l pune pe „el” în situația de a-i da îngrijiri în măsură a risipi acel rău trecător și a-i reda veselea ei naturală.

La optszece ani un furuncul este o catastrofă care te împiedică să te duci la întâlnire. Se lipsește și se suferă în doi, dar nu se cedează și nu există rugămintele care s'o facă să mărturisească adevărul și să iasă din casă.

La trezeci de ani un furuncul este un incident neplăcut într'adevăr dar nu chiar într'atât încât să împiedice o întâlnire cu bărbatul iubit. După primul salut se glumește puțin pe seama acestui mic defect și nu numai că nu se mai doboarete dar nu se gândește nimănui la el. Se știe că furunculul nu are importanță sau că cel puțin, nu merită să i se sacrifice o oră de vote bună.

Pentru că la trezeci de ani cunoaștem valoarea acestei ore a acestui minut. Nu mai suntem copile și știm ce minunat lucru este tinerețea.

Căci ce este o zi în comparație cu întreaga noastră viață? O clipă. Iar viața noastră în comparație cu eternitatea ce-i urmează e atât de scurtă încât ziua aceea devine prețioasă. Și ar fi o prostie s'o pierdem când știm că niciodată nu se va mai întoarce.

PENTRU

D.V.S.

DOAMNA

POVESTEA UNEI ILUZII

Dansa pentru că ritmurile dansului se aflau în ea ca un impuls natural. Spontan traducea în mișcare tot ceea ce simțea și imagina. Uneori, cu flori în păr, ea evoca un trandafir legănat de zefir, alții în valuri ușoare închiștea unda sburdalnică a mării sau nimfa ce fuge dinaintea zeului Pan.

Își depășea cu mult colegile în arta Terpsichorei și cu toate acestea rămânea o dansatoare modestă. Jasmine era lipsită de ambiție. Abia dragostea o scoase din umbră. Un artist o văzu dansând și cum era pictor vru să fixeze pe pânză imaginea ei grațioasă. Veni la el cu costumele și fardurile sale. Se îmbrăcă și dansă așa cum niciodată nu mai făcuse. O febră ciudată o însuflețea. Ea cunoștea acum pentru prima dată bucuria de a iubi.

Din ziua aceea pictorul o văzu zilnic în atelierul său.

Pentru a-i face plăcere, ea inventă mereu alte dansuri, apărându-i de fiecare dată sub o altă înfățișare. Iar pictorul, puținat de frumusețea mereu nouă pe care o găsea în ea, oridecâteori o privea. Dar n'ar fi fost niciodată în stare să spună care era culoarea ochilor ei pe care fardul îl făcea uneori mai întunecați, alții mai luminoși și nici forma gurei sale care era mereu alta. Fardul acoperea albul de crin al pielii sale ce devenea pârăguită ca piersica sau aurie ca epiderma unei tinere orientale.

Grație imaginilor Jasminei pictorul obținu mari succese și din spirit de recunoștință el se căsătorii cu mrica dansatoare. În ziua aceea Jasmine dansă de bucurie! Perpetua ei minciună începea s'o obosească. Simțea că într'o zi trebuia să înceteze de a mai părea ceea ce nu era. Avea să guste însăfârșit fericirea de a fi o femeie simplă și foarte iubită.

Dar după câteva luni ea observă că soțul său se schimbă. Era mai puțin tandru, uneori dând chiar semne de nervozitate și adesea îl surprindea în atelierul lui contemplând portretele în care o prinsese sub înfățișări de artificiu. Nici unul din chipurile acela încântătoare nu semănau cu adevăratul ei chip. Niciuna dintre aceste seducătoare femei n'o amintea pe Jasmine cea de toate zilele îmbrăcată într'o rochie oarecare de lână sau de pânză.

Atunci, întocmai ca și îndepărlata ei soră din Tanagra, Jasmine deveni geloasă pe propriile-i efigii. Nu ei îi închinase artistul dragostea, ci himericilor creaturi născute din dorința ei de a plăcea. Artificiul ucisese dragostea. Prin multă vreme necotit, adevărul se răzbuia. Jasmine înțelese că nu putea lupta împotriva unor umbre. O oboseală infinită o cuprinsese. Fără a mai sta mult la gânduri, ea părăsi casa artistului lăsându-i pe pat rochiile și valurile sale cu fardurile și accesoriile potrivite fiecăreia din ele, cu colanțele și brățările care în timpul dansului căpătau un clinchet atât de vesel

MINIERII MARILOR

Amănunte din viața

plină de primejdii

a scafandriilor

Este puțin cunoscut faptul că aviația are în serviciul ei, în afară de hidroavioane, un mare număr de vapoare și bărci. Și totuși flotilele de siguranță, ale aviației, vasele cisternă și alte vase de specialitate, formează la un loc o mică flotilă. În această flotă găsim și unii oameni a căror menire e aureolată de un oarecare romanticism în imaginația multora: scafandrii minierii mărilor.

Poveștile adevărate și reportajele mai mult fanteziste decât bine informate, i-au dat despre scafandrii moderni o imagine e drept, colorată și senzațională, dar falsă. Prin aceasta s'a făcut însă într'o oarecare măsură, dreptate muncii acestor oameni. E cea mai grea muncă fizică știută până azi. Pe lângă aceasta, li se mai cer și multe cunoștințe tehnice și multă îndemânare, căci scafandrii trebuie să poată să-și stăpânească aparatul și să lucreze sub apă. El trebuie să știe să lucreze cu suflajul oxihidric (pentru tăiat otelul), și cum să urnească din loc o torpilă adânc infundată în nisip și nămol. Și aceasta este numai un mic exemplu din ceea ce trebuie să știe și să facă un scafandru al aviației.

Un costum de 90 kg.

Cum ajunge scafandru pe fundul mării și acolo cum se mișcă cum respiră cum lucrează? Vom arăta aci în linii generale, modul de funcționare al unui costum de scafandru modern. Peste hainele călduroase scafandru îmbracă impermeabilul de cauciuc. Are nevoie de un ajutor ca să-și pună casca de aramă cismele de plumb precum și greutatea din față și din spate care îi slujesc să-și mențină poziția normală și să se miște pe fundul apei. În aer echipamentul său împreună cu aparatul de respirat, cântărește 90 kg. Singurele legături cu lumea de deasupra rămân când se scufundă cablul de siguranță și cel telefonic. Dela aparatul din spate, îi vine aerul de respirat, conținând oxigenul necesar diverselor adâncimi iar cel expirat nu scapă afară ci este regenerat cu ajutorul unui cartuș alcalin absorbant al acidului carbonic. Astfel scafandru nu mai depinde azi de aerul de afară. E deci mai mobil și mai puțin expus. El poate să coboare sau să se ridice cu aparatul său după dorință tot fără să se dea afară. E de ajuns să

producă sau să mărească volumul pernei cu aer comprimat a costumului său, pentru a-i modifica presiunea, ceea ce atrage după sine afundarea în adâncime sau ridicarea spre suprafață.

Costumul scafandruului nu trebuie să fie niciodată complet golit de aer deoarece presiunea apei crescând la fiecare zece metri adâncime cu o atmosferă, ar provoca vătămări.

Ridicarea este anevoioasă

La coborire scafandru alunecă dealungul unui cablu, rapid ca într'un ascensor. El poate cobori până la 40 m. și în anumite cazuri chiar până la 60 m. adâncime. După cel mult o oră jumătate el trebuie să se gândească la ridicare, care durează de la adâncime de 40 m. exact 95 minute. Ați citit bine: e nevoie de 95 minute pentru a parcurge această distanță de 40 m. Dacă ar fi ridicat mai repede ar putea căpăta temuta boală a scafandruilor. În timpul șederii în adânc corpul a absorbit pe nesimțite, diverse gaze. În timp ce oxigenul e consumat prin respirație, azotul rămâne și intră în sânge. La ridicare, trebuie să fie eliminat din sânge tot pe nesimțite. De aceea scafandru trebuie să aștepte atâta timp pentru ieșirea la suprafață.

Și fără caracatiță, scafandru își păstrează aureola

Aceasta e pe seurt, adevărul. Acolo pe fund nu-i așteaptă nici caracatițe uriașe amenințând din tainice ascunzători, nici șerpi de

mare, li așteaptă doar munea încordată nămolul în care se afundă și stâncile tăioase. Dar nu trebuie să ne fie teamă că realitatea simplă a tehnicii va umbrii faima scafandruilor.

Viața din adâncuri își va păstra mereu tainele de nepătruns. Iar oamenii care se însumetă să-i înfrunte fără teamă pericolele vor păstra mai departe aureola neobșinuitului...

Reg. Com 453/936

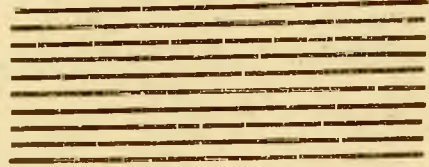
ARUNCĂTORUL DE FLĂCĂRI

Unui din cele mai moderne mijloace de luptă, este aruncătorul de flăcări. Deși este socotit ca o invenție a timpurilor moderne totuși numai ideea combustiei substanțelor chimice este nouă, deoarece utilitatea lui este cunoscută din cele mai vechi timpuri.

În războaiele moderne, el a apărut pentru prima oară la 26 Februarie 1915, în timpul primului război mondial, fiind utilizat ca armă ofensivă în sectorul armatei a V-a. Mai târziu au fost instruite trupe speciale pentru aceste aparate, luând naștere chiar un regiment al aruncătorilor de flăcări, având ca semn distinctiv, un cap de mort.

Dar aruncătorul de flăcări, a fost întrebuințat pentru prima oară, mult mai devreme. Astfel, la atacul cetății Plateas în timpul războiului peloponezian, cronicarii spun că atacatorii veniseră cu niște mașini, în care se afla păcură și cărbuni. Mașinile acestea erau trimise pe cărucare până sub zidurile cetăților de lemn pe care le incendiau. Cronicarii es' e probabil false, pentru că nu se găsește nici un detaliu asupra sistemului de aprindere. Pe vremea cea, nu existau capse și acestea nu au apărut decât mult mai târziu.

Mai sigur este însă întrebuințarea

EL A FOST ÎNTREBUINȚAT PENTRU PRIMA OARĂ, DE ÎMPĂRATUL TRAIAN LA ATACUL CETĂȚILOR

DACICE

aruncătorului de flăcări construit de Inginerul Apolodor din Damasc, care făcea parte din oastea împăratului Traian, aflat la asediul cetății de lemn cu piatră ale Dacilor.

Aruncătorul lui Apolodor, consta dintr'o catapultă, care asvârlea bombe de călți aprinși, fiind socotit ca o armă de distanță foarte puternică. Dacii au construit și ei un asemenea aparat, acționat

însă pe principii defensiv. Un sistem de foale asigura țiteiului aprins, țâșnitori puternice, care interziceau romanilor atacatori, apropierea de zidurile cetăților. Pentru vremea aceea, acest sistem de luptă constituia o adevărată întrecere de arme secrete.

Așa numitul "Foc grecesc" putea fi tot un aruncător de flăcări. Asupra lui nu se cunoaște prea mare lucru, deși existența îi este cu certitudine acceptată. Secretul a fost atât de bine păstrat, încât s'a pierdut cu desăvârșire. Se știe doar că el era capabil să producă incendii la mari distanțe, fiind folosit în special împotriva corăbiilor inamice aflate în larg.

În războaiele Evului Mediu s'au întrebuințat adesea, aruncătoare de flăcări. Astfel, la 1555, episcopul Klaus Magnus din Upsala, a creat un asemenea aruncător, având formă omonească. Flăcări țâșneau din gura unui om de metal, care era purtat pe un cal și acționat de doi cavaleriști, dintre care unul îl conducea, iar celălalt manevra foalele. Un alt mare aruncător de flăcări, în forma unui cal pe roate, a apărut în cursul războiului dintre spanioli și arabi, dar mai apoi, odată cu apariția prafului de pușcă, această armă a fost dată uitării.

NU ESTE O ARMĂ NOUĂ

VIAȚA LA LONDRA RĂZBOIUL ?

II FACE PE COPII MAI RĂI

Cu toate desmintirile, efectul bombardamentelor lui V-1 asupra Londrei, este confirmat prin măsurile luate. După cum anunță „Daily Mail”, pentru a putea continua lucrul în City, a fost introdus un sistem ciudat de alarmare. Pe clădirile înalte cum e de pildă Banca Angliei sunt montate, ca targe de corabie, pe care se înalță un panou oridecâte ori pericolul devine iminent. Mai rămân atunci încă minute pentru a te adăposti. De fapt timpul acesta nu e suficient pentruca cei care lucrează la el patrunea sau al cincilea etaj să poată coborâ la dăpost, însă le rămân posibilitatea de a se trânti la pământ pentru a nu fi răniți de schije și cioburi. Acest ciudat sistem de alarmă e în funcțiune dela dimineața până la 5.30 după masă.

Atât bursa Londrei cât și în general întreaga lume a afacerilor se resimte de efectul bombardamentelor dela distanță. După „Financial News” numărul caselor de comerț care mai activează, a scăzut simțitor dela întrebuintărea lui V-1. În timp ce la 17 Iunie au fost încheiate la bursă 37.614 tranzacții la 28 Iunie n'au mai fost încheiate decât 21.

Ziarul arată ca motiv al acestor scăderi, faptul că bursa, unde invazia se manifestase prin tr-o puternică urcare, își inchide porțile de îndată ce se dă alarma. Au suvenit greutăți și în comerțul cu bursele din provincie și negustorii dela țară. După cum spune ca încheiere „Financial News” prin această armă, germanii au pus una din cele mai influente instituții din lume într-o situație din cele mai neplăcute. Tribunalele londoneze sunt ne-

voite să rezolve în pivnițe procesele în curs. După cum declară „Daily Mail”, din cauza spațiului restrâns, părțile trebuie să facă coadă pe coridoare și să aștepte îndelung ca să le vie rândul la înfățișare. În aceeași măsură e paralizată și viața culturală a metropolei. Astfel au fost suspendate celebrele concerte de promena-dă din Albert Hall căci vizitatorii ei nu puteau fi expuși să fie loviți de „o bombă inaripată” în timpul unui concert. A fost închi-să și opera londoneză Covent Garden și de bună seamă că nu-și va redeschide porțile decât la sfârșitul războiului.

Intre timp, evacuarea Londrei continuă. Măsurile luate de autorități în acest scop se dovedesc insuficiente. Până acum abia au fost evacuați 4% din copiii pe care Londra i-a expedit în Septembrie 1939. Atunci ar fi putut părăsi Londra 750.000 copii numai în două zile. Insa pe lângă copii și mame cu copii, mai e un mare număr de oameni, care fie pentrucă au fost sinistrați de V-1 fie din alte motive vor să părăsească Londra. Ziarele denunță preturile de speculă ce sunt pretinse acestora în regiunile unde au fost evacuați și care își fac părul măciucă.

„Manchester Guardian” arată că bombardarea neîntreruptă cu V-1 se deosebește de bombardamentele grele efectuate de aviația germană în 1940 și 1941. În primul rând atacurile de acum se efectuează fără întrerupere, punând viața oamenilor în pericol zi și noaptea. Lumea așteaptă dela Churchill o armă eficientă împotriva lui V-1 dar până acum ea n'a fost găsită. (UTA).

HADRAMAUT

(Urmare din pag. 3)

Natura țării dă locuitorilor posibilități de viață. Palmierii și cocotierii de pe coastă și din Wadi, ale căror deflucii au terenuri fertile, sau din oaze, au fost primele daruri ale țării pentru locuitori.

Mai târziu s'a adăugat cultura, la început a acestor palmieri și în cele din urmă cultivarea de porumb, tutun, mei. O mare piedică împotriva unei agriculturi regulate o constituie seceta. În medie plouă de trei sau patru ori pe an, uneori de loc. În timpurile mai noi seceta a început să fie combătută prin irigații și ajutorul fântânilor arteziene.

Dar producția agricolă nu ajunge nici astăzi pentru alimentarea populației, țara trebuie să facă import de alimente.

Lipsurile indigene sunt acoperite mai ales cu orez și pește uscat. Când lipsește aceste importuri, se ridică spectrul foamei, așa cum s'a întâmplat acum câteva luni din cauza războiului. Beduinii, care au fost la origine, ca și frații lor ce locuiesc la nord, crescători de vite nomazi, se stabilesc din ce în ce mai mult astăzi și întăresc astfel elementul țărănesc.

Situația alimentară descrisă mai sus, nu poate aștepta decât avantajii pe care le aduce.

A treia grupă a locuitorilor, orășenii, sunt în majoritate meșteșugari, unctori sau, cu mult mai puțin, comercianți. Organizarea în formă de breșă a meșteșugurilor le asigură o bună stare, căci meșteșugul se moștenește din tată în fiu.

Aceste două lucruri — buna stare și ereditatea — dau deseori meșteșugurilor o influență hotărâtoare în administrarea chestiunilor orășenești. Aceasta cu atât mai mult, cu cât orașele din Hadramaut sunt în înțelesul european orașe mici și foarte mici.

Cel mai mare oraș portuar Makalla — se scrie și Mokalla sau Mukalla — are 18.000 de locuitori. Orașele ce-i urmează ca mărime, de pildă Sihat sau Shih, numără fiecare 10.000 locuitori, numeroase orașe mici având până la 5.000 locuitori.

Printre plantele țării sunt unele a căror producție este vestită în lumea întreagă. Pomului de tămâie, care crește aici sălbatec, îi datorăm tămâia, câteva specii de salcâmi furnizează guma arabică. Mulți meșteșugari își găsesc ocupația și prin prelucrarea acestor produse.

În afară de aceasta hadranii sunt înclinați să câștige bani în străinătate, de unde se întorc în patrie cu economiile străne — deseori și cu o femeie străină. Ei se duc mai ales în Africa răsăriteană și în India răsăriteană. Așa se explică de ce în cele mai multe orașe, pe lângă limba arabă, se vorbește malaeza sau suaheli.

Politiceste Hadramautul reprezentă o serie (patru) de state cu un sultan propriu.

Până în 1916, a aparținut cu numele Turciei. Dar încă din 1880, Anglia a încheiat cu sultanul primul tratat de ocrotire.

Astăzi, statul se află sub protecția engleză.

Se pare că da, dacă este să ne luăm după articolul extrem de documentat pe care scriitorul american Elle Winter, îl publică în revista „Collier's”, care apare la New-York.

Luând ca punct de plecare întrebarea din titlul nostru, scriitorul trece în revista influența pe care războiul o are asupra mentalității copiilor, neajungând dealtefel la concluziuni, dar făcând o expunere care permite lipsa acestora.

Preluându-ne în America, se găsec în ceasul de față, sute de mii de tineri care umplu până la refuz pușcăriile, clinicele psihiatrice, institutele de re-educare și corecție. În general furtul este viciul care îi aduce aci, dar furtul e făcut în cea mai mare parte fără nici-un profit ci de cele mai multe ori se fură lucruri inutile din magazin, camioane, cofetării, depozite, stațiile de autobuze. Dulciurile, Sweterele, briajele, cauciucurile mașinilor, par a fi obiectele preferate ale acestor răifăcători minori. La Hartford (Connecticut), a fost arestată o bandă de copii între 8—12 ani care se specializaseră în scoaterea monedelor de 5 cenți din automatale de ciocolată. Procedul lor este foarte ingenios și lasă să se întrevadă un adevărat geniu al răului.

Cinci copii au furat în interval de o lună, 42 automobile, pe care le abandonau apoi, când se termina benzina. În fața judecătorului tribunalului de minori, nu au regretat nimic și au găsit fapta lor foarte justificată de vreme ce vroiau să facă un tur cu mașina.

Fetele, în general, nu au nici-o concepție deosebită de morală. Războiul a produs între copilele americane de 12-18 ani, o stare nervoasă, veșnică cu histeria. Preluându-ne să văd asemenea fete, care hoinăresc noaptea pe străzi și acceptă tovarășia primului venit. Mândria de a fi în tovarășia soldaților și a marinarilor, e socotită ca o dovadă de patriotism. Pentrucă o asemenea cinste, trebuie plătită, fetele se dăruiesc pe sine, ajungând astfel „Victory-Girls”.

Acest termen nou creiat de propaganda americană și exaltat de cinematografie, a adus în rândurile tinereții feminine american, o stare de lucruri vecină cu prostituția. Cele mai multe dintre aceste fete, nu văd nici-un inconvenient dacă serviciile lor sunt răsplătite bănește. O fată de 16 ani, a fost adusă în fața judecătoarei pentrucă a fost găsită într-o situație care nu mai lăsa nici-o îndoaială în tovărășia a treisprezece bărbați. Cemații ca mariori, aceștia au declarat că în prealabil conveniseră să-i dea fiecare câte un dolar.

Încercarea judelei de a-i declara răspunzătoare morali pentru acest abuzat la bunete moravuri, s'a lovit de intervenția asociațiilor de „Victory-Girls” care prin influența politică a lichidat toată această chestiune.

J. Edgar Hoover, șeful serviciului secret american, a declarat că dela începutul războiului, criminalitatea infantilă este în continuă creștere, ca depășind cu 20 la sută cifrele din timp de pace care erau și așa destul de ridicate.

Inseamnă oare aceasta că războiul îi face pe copiii mai răi, decât erau înainte?

La Los Angeles a fost găsit ucis un copil american de 14 ani. Cercetările poliției au descoperit o periculoasă organizație alcătuită din minori — fete și băieți — care se specializaseră în toate fărâdelegile. Banda avea la activ ei atacuri la drumul mare, furturi, asasinat, șantaj și răpiri de copii. Acel care dorea să intre în bandă, trebuia să facă dovada că a comis un furt sau un viol. Toți membrii erau consumatori de stupefianțe

și în special de Marijuama, renumitul excitant mexican.

Până la 1 Iunie 1944, au fost aduși în fața justiției, 1457 de băieți, sub acuzația de asasinat. În general ei erau întovărășiți de „prietenele” lor, care se așteptau sub acuzația de complicitate.

Le Detroit a fost arestată o bandă de mai mult de o sută tineri, din cea mai bună societate, care teroriza localurile de noapte, spargeau ferestrele, distrugau mobilele și băteau sângeros pe trecătorii nocturni ai orașului.

În școlile din New-York, se desfășoară lucruri ce depășesc orice imaginație. Doi tineri dela o școală din Brooklyn, unul de 19 și celălalt de 16 ani, și-au ucis cu focuri de revolver profesorul de matematică, după care, luându-i cheile, i-au jefuit locuința furând tezele și carnetele de note. Tribunalul statului New-York i-a condamnat la 50 de ani închisoare.

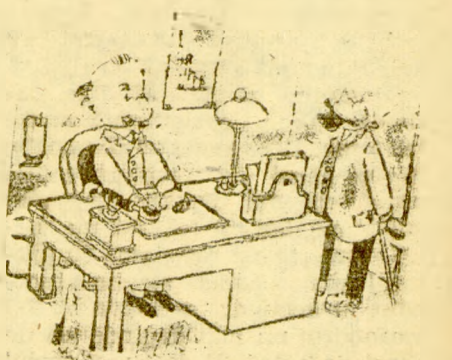
Când sentința a fost comunicată, în semn de protest, profesorii dela numărate școli americane, au fost loviți de elevi, sau locuințele lor au fost atacate cu pietre. Poliția a trebuit să intervină, luând sub protecția profesori.

Când asemenea fapte pătrund pe celea presei, în opinia publică americană, aceasta dă vina pe copii negri sau ai emigranților străini. Dar statistică contrazice cu totul acest fapt. Responsabil pentru această stare de lucruri, pare să fie după părerea scriitorului Elle Winter, cinematograful și lecturile exaltante, care se oferă ținutului.

Lungimea rândurilor și ușurința la citit

Multe ziare din lume au adoptat de câțiva timp sistemul coloanelor foarte înguste în convingerea că ușurează astfel sarcina cititorilor. S'au făcut experiențe cu mai multe persoane fotografându-se mișcarea ochilor în timpul cititului pentru a se stabili cât de des se opresc ochii, câte cuvinte sunt cuprinse la fiecare oprire, cât de lungi sunt pauzele între aceste opriri, de cât timp au nevoie cititorii pentru a înțelege cuvintele citite într-o oprire de câte ori privirea trebuie să revină asupra unui grup de cuvinte deja citit. S'a constatat că facultatea de a cuprinde deodată mai multe cuvinte este împiedecată de securitatea rândurilor, ochii trebuind să se întrerupă activitatea pentru a trece la rândul următor. La rândurile prea lungi s'a văzut că ochii nu găsesc ușor capătul rândului următor și că obosește căutându-l. Cele mai repede citite sunt rândurile de lungime medie în raport cu mărimea literelor.

INDISCRETIE

— E bună dactilografia d-tale? — Bine! Dar are un păcat: e indiscretă. Citește toate scrisorile pe care i le dau să le bată la mașină.

Majoritatea accidentelor se produce seara și dimineața

Pentru stabilirea repartizării accidentelor după orele zilei, un inginer a cercetat originea și natura a 2386 accidente de automobile petrecute în decurs de trei luni. El a ajuns la concluzia că cele mai multe accidente au loc seara și în primele ore ale dimineții. Curba accidentelor atinge maximum între orele 19—20, un maximum relativ depășit de perioada dintre orele 16—17. Un mare procent revine orolilor de dimineață. Cauza este că în ambele epoci ale zilei atenția este mai slabă decât în ceasurile de întineric complet și posibilitățile de a se feri mai mici decât pe lumina puternică a zilei. În afară de elementul vizual mai intervin desigur starea de incompletă trezie din cursul dimineții și aceea de oboseală care vine odată cu seara, după o zi de muncă.

Undele ultracurte contra spărgătorilor

Se știe că există mai multe sisteme de siguranță împotriva hoților, bazate în genere pe celula foto-electrică. De curând profesorul francez Esclanzen a inventat un aparat de siguranță care lucrează cu unde sonore ultracurte. Este vorba de un aparat cu detector suprasensibil care înregistrează tonuri și sunete imperceptibile pentru urechea omenească. Îndată ce se apropie de uși sau de ferestre, spărgătorii declanșează o instalație de alarmare care le trădează prezența. Autoritățile comunale pariziene se ocupă acum de aplicarea sistemului.

Intensă activitate a Crucii Roșii în Germania

Tot așa după cum bărbații din statele de națiune germanică luptă voluntari pentru libertatea Europei, femeile lucrează în Crucea Roșie ca surori de caritate în spitale, etc. Norvegiene, daneze, flamande; olandeze și belgiene se duc după o pregătire de 6 săptămâni în patria lor în Germania pentru completarea instrucției, după care lucrează atât la spitalele militare cât și la cele civile. Până acum crucea Roșie germană utilizează 5000 femei de rasă germanică.

Viermele de mătase e domesticit de 4000 de ani

Unul dintre cele mai vechi și mai interesante animale domestice este viermele de mătase. Acum 4000 de ani un împărat chinez a dat ordinul să se crească numai viermi de mătase cari „stau cumînți locului”. Explicația ordinului este că la început viermele acesta era o insectă foarte neastâmpărată care din instinct își punea coconii în locurile cele mai ascunse. Au trebuit să treacă mulți ani până să se ajungă printr-o educație neobosită, la viermele „stabil” de astăzi care preferă să moară pe locul unde se găsește decât să se deplaseze pentru a-și căuta hrană. Chinezii au reușit să păstreze mii de ani țana asupra felului de creștere a viermilor și de prelucrare a mătăsii. Abia în anul 522 doi călugări europeni au reușit să ia câțiva coconi și să-i aducă în Europa acunși în bastoanele lor găurite. Așa a început industria europeană a mătăsii, sprijinită printr-o primă de Frederic cel Mare.

Cum se numește noua armă Germană

Există un drept natural, care permite autorului unei descoperiri de a-și boteza creația sa cu propriul său nume sau de a-i compune unul, eșit din fantezia sau mai ales, din normele de întrebunțare ale noii invenții. Construcțiile tehnice de orice fel, sunt botezate mai ales de propria lor natură, precum locomotivă, aeroplanul sau telegraful. În alte cazuri, se renunță chiar la nomenclaturile cu caracter savant, în care termenii grecești sau latini se întinșă pentru a se da nomenclatura unei noțiuni moderne.

Privită prin acest punct de vedere, soarta noii arme germane apare destul de ciudată cu ocazia botezului ei oficial. Se pare că, ea a fost denumită „V. 1” și acest nume cu caracter științific, este cel oficial. Dar până s'a ajuns aci, câte și câte numiri au fost date în răstimpul scurt a zece zile, acestei formidabile creații a tehnicii de război germane.

Din partea germană, s'a păstrat cea mai mare discreție, astfel ca atunci când la 16 Iunie s'au lansat primele bombe sburătoare asupra

Angliei, inamicul să nu aibe nici-un punct de plecare. În încercările lui de a descoperi natura acestei noi unelte de război. S'a lăsat astfel inamicului, prioritatea botezului noii arme. Această alegere nu a fost greșită căci inamicul care a suportat pe propria lui piele efectele ei distructive, a știut să o onoreze cu tot soiul de nume destul de fanteziste, dar descoperind dincolo de ciudătenia lor ignoranța complexă a tehnicienilor dușmani, cu privire la natura și calitățile speciale ale acestei arme.

În comunicatul Marelui cartier german dela 18 Iunie, se anunța că regiunea londoneză a fost bombardată cu ajutorul unor „corpi explosivi de mare calibru”. Publicitatea germană completa a doua zi, acest succint comunicat, publicând expresia „Meteor cu dinamită” destul de plastic de altfel, dar cu totul neutră din punct de vedere științific.

Secretul operativ și tehnic german, era astfel cu desăvârșire păstrat, iar surpriza provocată de apariția noii arme, pe deplin realizată. Corespondenții de război neutri și inamici, surprinși de noua armă și efectele

ei, au denumit-o în reportajele și comentariile lor rând pe rând: „Avionul misterios”, „arma secretă germană”, „bomba sburătoare”, „noua mașină de război”, „avionul explosiv”, „bomba cometă”, „avionul-racheta” și așa mai departe.

Publicistica germană nu se lăsa nici ea mai prejos, astfel că, în presa Reich-ului a fost numită: „Arma de represalii”, „Arma secretă nr. 1”, „Wuwa-Wunderwaffe” sau în limbajul colorat al soldaților, „Cănele iadului”.

Bătălia pentru numele noii arme germane, pare că s'a terminat. Aceasta nu împiedică însă pe ziariștii plini de fantezie, ca și pe soldații care se bucură sau îi suportă efectele ei, să o mai boteze în fel și chip de-acum înainte. (UTA).

Cu razele Roentgen se pot deosebi tablourile veritabile de cele false

Fiecare mare galerie de artă a statului german, dispune de experți specialiști cărora le este încredințată îngrijirea operelor de artă de neînlocuit, și care se pricep să descopere cele mai rafinate falsificări. Am venit tocmai la examinarea unui pretins vechi maestru în bună stare și trebuie să spunem că prima privire a expertului, nu examinează pictura ci dosul ei. Placa îngrită de lemn este examinată cu îngrijire sub lupă, iar o așchie mică din ea, pusă sub microscop, va divulga multe despre felul picturii și vârsta ei.

Unul dintre experți povestește: „Am întâlnit odată pictura unui vechi maestru olandez din secolul al XVII-lea, care pictase minunat pe un lemn apărut în Europa abia în 1820”. Specialiștii în lemn, ce cunosc nu numai toate felurile de lemn ci și epoca întrebunțării lor, au adesea a spune că vântul hoților în stabilirea autentității tablourilor. Aceasta, biruințea numai atunci când la examinarea cu raze Roentgen sau la analiza microscopică a culturilor s'au ivit serioase îndoieli.

„Candidatul” este pus în fața aparatului Roentgen și putem vedea pe sticla luctoare, un minunat schel de linii și suprafețe; e fondul de ceruză, pe care s'au așezat apoi celelalte culori ale picturii. În „arhiva Roentgen” putem găsi aceeași trăsătură de mână a celuiui maestru, aceeași poziție a ceruzii care diferă cu totul de pictorul la pictor și care nu dispune nici când se pictează deasupra.

Aparatul Roentgen a descoperit falsificarea multor tablouri semnate cu nume de maestri, ca „Betivul” de Franz Hals, care în original ținea în mână un os, ca în original ținea în pocal. Chiar falsificarea de pe o tablă de aramă a putut fi dovedită deși exclude întrebunțarea razelor Roentgen. La o anumită refracție a luminii, a apărut la iveală sub stratul de culoare, un ornament care dovedea că lucrarea era cu 200 ani mai tânără decât pretindea falsificatorul.

Invățăminte noi în combaterea bombei incendiare

Bastonul incendiar hexagonal

În lupta ce se duce pe frontul Patriei, focul a devenit dușmanul cel mai periculos. Cine străbate un oraș care a suferit teroarea bombardamentelor se convinge de aceasta văzând marele număr de case distruse prin foc, mai mare decât al celor nimicite de bombe explosive. Comandamentul care se impune este deci combaterea cu toate mijloacele a incendiilor chiar la început, și articolul de față se ocupă de acest lucru.

În ce privește bomba incendiară britanică de forma unui bastonaș hexagonal, ea trebuie combătută din spatele unui adăpost (zid, colț de casă, etc.), fiindcă bomba conține de cele mai multe ori și o mică încărcătură explozibilă care poate pune în pericol pe cel care încearcă să o stingă. O ușă obișnuită de lemn nu constituie o protecție suficientă, fiindcă ea poate fi străbătută de bucățile aruncate prin explozie. Perții interiori, scările, etc., oferă o apărare îndestulătoare.

Indicațiunile cunoscute până acum au fost completate prin altele noi, câștigate pe bază de experiențe.

Trebuie deosebite două cazuri: 1. Bastonașul incendiar a căzut într'un loc foarte sensibil la incendiu, sau în același loc au căzut multe bastonașe; 2. Bastonașul cade într'un loc puțin inflamabil, sau pe o zonă redusă cad numai unul sau două bastonașe.

În primul caz amenință o împărștire rapidă și violentă a focului, periclitând atât imobilul atins cât și vecinătățile. În acest caz trebuie să se renunțe la siguranța proprie, omul iese imediat din adăpost și procedează cu riscul personal la combaterea incendiului.

Lucrul pare greu la prima privire, fără a fi însă așa. În acțiunea unui bastonaș incendiar trebuie deosebite două momente: aprinderea și arderea. Aprinderea se face, după cum se știe, cu ajutorul unui percutor care înainte de aruncarea bombei incendia-

re este ținut despărțit de materia incendiară cu ajutorul unui dispozitiv foarte simplu. La cădere acest dispozitiv se depărtează, percutorul începe să se apropie încet de încărcătura inflamabilă (mișcare reglată de un fel de elice cu ghivert), iar la ciocnire percutorul lovește o fâșie de hârtie incendiară, care se aprinde. Acesta este fenomenul aprinderii.

Să ne amintim că un bastonaș incendiar are o durată de ardere de vreo 10 minute. În acest timp se petrec următoarele: imediat după aprinderea hârtiei incendiare aceasta dă foc la o tabletă care la rândul ei aprinde masa incendiară propriu-zisă, adică încărcătura de thernit și mania electronică. În acest timp încep să iasă flăcări prin găurile de esapament pentru gaze, făcute în peretele bastonașului. Cât timp se văd aceste flăcări — ceea ce durează 3—4 minute — bomba incendiară nu este periculoasă. Primejdia începe abea când ajunge să ardă thernitul și când masa aprinsă țâșnește din bombă. Atunci mica încărcătură explozibilă poate lua foc. Principalul este deci să se folosească cele câteva minute inițiale lipsite de pericol, fiindcă experiența a arătat:

1. Cine vede căzând un bastonaș incendiar îl poate apuca fără grijă de capăt și arunca în loc liber, pe fereastră, pe ușă etc.

2. Dacă nu se poate așa ceva, bomba trebuie acoperită îndată cu nisip, în felul acesta micșorându-i-se puterea incendiară.

3. Bomba poate fi pusă într-o găleată cu apă, procesul de ardere fiind oprit înainte de aprinderea încărcăturii de thernit.

Ultimele experiențe făcute în cursul atacurilor teroriste au mai arătat următoarele: bomba incendiară poate fi perfect combătută dela distanță cu furtunul de apă, iar la distanță de 2-3 metri cu nisip. Principalul este curajul și intervenția neîntârziată.

LITUANIA

(Urmare din pag. 8)

na, ceea ce născu un conflict care avea să dureze multă vreme. În 1940 boișevicii ocupară țara, pe care trebuia să o părăsească în 1941, alungați de trupele germane. Au urmat doi ani de energică refacere națională, înverșunată acum de războiul care bânuie din nou pe pământul lituanian.

Capitala Kaunas este așezată pe fâmul drept al râului Memel, înconjurată de pereții stâncoși și sălbateci ai malurilor, păzită de fortărețe puternice. Orașul numără cca 105.000 locuitori și este centrul vieții politice și culturale a țării.

L I T U A N I A

Pe cursul mijlociu al fluviului Niemen (Memel) între Marea Baltică și Duna, se întinde peisajul istoric al Lituaniei, șes uniform sau ușor ondulat, unde pădurile de conifere alternează cu lacurile, mlaștinile, pășunile și ogoarele. Valele râurilor sunt pline de pitorești orașele clădite cu gust. În primăvara câmpia lituaniană este inundată până departe, și bărcile mici plutesc pe apele în toate direcțiile. Artera principală a țării este Memel.

Limba poporului lituanian aparține ramurii baltice a limbilor indo-germanice. Dintre toate limbile europene ea este cea mai apropiată de formele străvechi și de sanscrita indiană. Lituanienii sunt un popor de țărani cari cultivă secară, ovăz, orz, cartofi, cârnaț. Creșterea vitelor pune accentul mai ales pe oi și porci. Industria este puțin dezvoltată, cu excepția orașului Kovno, iar rețeaua de șosele și căi ferate este redusă. La Marea Baltică Li-

tuania are o coastă de numai 25 km. Aici se găsește micul port Palangos, cu 220 locitori, important pentru pescuit și extragerea chihlimbarului.

Lituanienii au fost totdeauna un popor stabil. Au adoptat creștinismul cei din urmă dintre europeni. Începuturile istoriei lituaniene sunt destul de furtunoase. De pe la 850 s'au creat mici principate care au intrat în relații comerciale cu slavii și suedezi. În sec. XI au început luptele cu Marii Duci

ruși, în sec. XIII cu tătarii. După prăbușirea imperiului rus al Kievului, marele principe lituanian Gedimin (1316-1341) ajunse singur stăpânitor și supuse Rutenja Albă. Marele imperiu lituanian se întindea peste Nipru până la Marea Neagră. Influența rutenilor albi a fost mereu puternică asupra vieții politice și culturale a țării, a împurmatul Curții limba și a dat armatei conducători. Jagello, nepotul lui Gedimin, s'a creștinat în 1387 și s'a

căsătorit Hedwiga, moștenitoarea tronului polon, căpătând astfel și tronul Poloniei. Uniunea personală dintre Lituania și Polonia sub dinastia Jagellonilor a dus la o epocă de mare putere a țării, dar a păcubit mult etnicului lituanian. Pătura superioară lituaniană — nobilimea și clerul — a fost complet polonizată. În 1569 Lituania a fost complet unificată cu Polonia. A treia împărțire a Poloniei, în 1795, a dat cea mai mare parte din Lituania Rusiei.

Secolul 19 aduse trezirea națională a Lituaniei, limba fu îngrijită, literatura cunoscu o înflorire nouă. În 1917 națiunea se proclamă independentă. În 1919 și 1920 țara fu cutropită de bolșevici. Pacea de la Moscova din 12 Iulie 1920 stabilea independența absolută a Lituaniei. În 1920 Polonia ocupă vechea capitală lituaniană Vilnius. (Continuare în pag. 7-a)

**IN TRECUT
ȘI ASTĂZI**